

Μεταμοσχεύσεις: ζήτημα - κυρίως - πνευματικό! (Άγγελος Αλεκόπουλος)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Για να οριοθετήσουμε μια θέση εκκλησιολογική και θεολογική επί της δωρεάς οργάνων θεωρούμε ότι θα πρέπει να μελετήσουμε τρία επί μέρους θέματα: α. Την επιθυμία για παράταση της ζωής, β. Την ιδιαιτερότητα του ανθρωπίνου προσώπου και γ. Την προϋπόθεση της αγάπης.[\[1\]](#)

Η Εκκλησία δεν έχει καμία αμφιβολία ότι οι μεταμοσχεύσεις αποτελούν ένα κορυφαίο βιοτεχνολογικό επίτευγμα που αποβλέπει όχι μονάχα στην καλυτέρευση της ποιότητας της ζωής του ανθρώπου, αλλά συνιστά και μια λύση επιβίωσης. Γι' αυτό σέβεται την προσπάθεια της επιστήμης και αντιλαμβάνεται την αγωνία του λήπτη για την παράταση της ζωής του. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο το ότι ο Εζεκίας στην προσευχή του παρακαλούσε έντονα το Θεό να του χαρίσει δεκαπέντε έτη επιπλέον ζωής, και ο Θεός, σεβόμενος την επιθυμία του, του απήντησε: «και προσθήσω επί τας ημέρας σου πέντε και δέκα έτη και εκ χειρός βασιλέως Ασσυρίων σώσω σε».^[2] Για την Εκκλησία η ιατρική «έρχεται με σκοπό να παρηγορήσει τον άνθρωπο στην ασθενή πνευματικά και σωματικά κατάσταση του».^[3] Επομένως, η προσφυγή των πιστών στην ιατρική επιστήμη θεωρείται πράξη θεολογικά ορθή. «Η Θεολογία δεν εμποδίζει την ιατρική στην προσπάθεια της, αλλά και δεν αγνοεί την σχετικότητα της».^[4] Ο πιστός λοιπόν να καταφεύγει στους ιατρούς και στην ιατρική επιστήμη όποτε χρειάζεται, χωρίς όμως να εναποθέτει εκεί όλες τις προσδοκίες του, πρέπει να προσβλέπει τελικά στον Θεό και την ωφέλεια της ψυχής του ^[5] : «είτε ουν εσθίετε, είτε πίνετε, είτε τι ποιείτε, πάντα εις δόξαν Θεού ποιείτε».^[6] Άλλωστε και ο ίδιος ο Χριστός κατά την επίγεια ζωή του, με θαυματουργικές ενέργειες παρέτεινε τη ζωή κάποιων ανθρώπων. Βέβαια ο σκοπός της επί γης παρουσίας του Χριστού δεν ήταν η παράταση της ανθρώπινης ζωής ο Χριστός « δεν είχε σκοπό να παρατείνει τη ζωή των ανθρώπων αλλά να την ανακαινίσει και να την αφθαρτίσει».^[7]

Αντιλαμβανόμαστε ότι, με την μονοδιάστατη εφαρμογή των μεταμοσχεύσεων και την εγκόσμια επιθυμία για παράταση της ζωής, δίδεται μεγάλη βαρύτητα στο σώμα και στην υλική υπόσταση του ανθρώπου. Η προσπάθεια αυτή σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αποτελέσει αυτοσκοπό για τον ορθόδοξο πιστό διότι η Εκκλησία ενδιαφέρεται για τον καθαγιασμό του ανθρώπου ως συνόλου και την σωτηρία του ως ενιαίας ψυχοσωματικής οντότητας.

Το ζήτημα των μεταμοσχεύσεων όπως είπαμε και παραπάνω δεν είναι μόνο βιολογικό ή ανθρωπιστικό ή κοινωνικό αλλά και πνευματικό. Κυρίως πνευματικό. Είναι θέμα καθαρά προσωπικό και συγκεκριμένο. Αυτό σημαίνει ότι για την Εκκλησία είναι δύσκολο με ένα γενικό αφορισμό να αποφανθεί περί του θέματος. Γι' αυτό η Εκκλησία πέρα από οποιαδήποτε ωφέλεια σωματική και βιολογική δεν μπορεί να παραβλέψει και τον εσωτερικό, τον ψυχικό κόσμο του κάθε ανθρώπου, ο οποίος μπορεί να επιθυμεί την μεταμόσχευση για λόγους βιολογικούς, όμως για λόγους καθαρά πνευματικούς μπορεί και να την απορρίπτει για τον εαυτό του.

Συνεπώς, πρέπει να σεβαστούμε το πρόσωπο, να αποδεχθούμε κάποιον που θέλει να λάβει μόσχευμα ή κάποιον που θέλει να γίνει δωρητής, αλλά παράλληλα να

κατανοήσουμε και όποιον έχει ενδοιασμούς ή φόβους ή οποιεσδήποτε αναστολές στο να δωρίσει τα όργανά του, ιδιαιτέρως τα ζωτικά. Επομένως, «Η Εκκλησία αισθάνεται το φιλόανθρωπο χρέος της έναντι στο λήπτη – ο οποίος έχει ανάγκη να ζήσει – αντιλαμβάνεται όμως περισσότερο και τον ρόλο της στο πλευρό του δότη – ο οποίος μπορεί ελευθέρως να προσφέρει. Επ' ουδενί λόγω και με κανένα τρόπο δεν θυσιάζει τον σεβασμό προς τον δότη στην ανάγκη επιβίωσης του λήπτη. Ο σκοπός μας δεν πρέπει να είναι να ζήσει ο λήπτης, ο σκοπός πρέπει να εστιαστεί στο να δώσει ο δότης».[8]

Εάν κάποιος επιθυμεί να γίνει δωρητής τον ευλογεί. Εάν δυσκολεύεται τον κατανοεί. Αυτή είναι η προστασία του προσώπου. Το πνεύμα της δεν υποτάσσεται στην ανάγκη των μεταμοσχεύσεων, αλλά υπηρετεί τον σεβασμόν του προσώπου».[9]

[1] Μακαρίου Γρινιεζάκη Αρχιμανδρίτου του Οικουμενικού Θρόνου, «Δωρεά Οργάνων – Μεταμοσχεύσεις, Ηθική και Θεολογική θεώρηση», στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.iak.gr /gr/logo-arthra/bioithika/1305810310.html>, ημερομηνία ανάκτησης 16/01/2015

[2] Μακαρίου Γρινιεζάκη Αρχιμανδρίτου του Οικουμενικού Θρόνου, «Δωρεά Οργάνων – Μεταμοσχεύσεις, Ηθική και Θεολογική θεώρηση», στον διαδικτυακό τόπο: <http://www.iak.gr /gr/logo-arthra/bioithika/1305810310.html>, ημερομηνία ανάκτησης 16/01/2015

[3] Γ.Ι Μαντζαρίδη, «Θεολογική Προβληματική των Μεταμοσχεύσεων», στο Εκκλησία και Μεταμοσχεύσεις, Αθήνα, εκδόσεις Κλάδου Εκδόσεων Επικοινωνιακής και Μορφωτικής Υπηρεσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, 2001, σελ.:258

[4] Γ.Ι Μαντζαρίδη, «Θεολογική Προβληματική των Μεταμοσχεύσεων», στο Εκκλησία και Μεταμοσχεύσεις, Αθήνα, εκδόσεις Κλάδου Εκδόσεων Επικοινωνιακής και Μορφωτικής Υπηρεσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, 2001, σελ.:257

[5] Γ.Ι Μαντζαρίδη, Χριστιανική Ηθική II, εκδόσεις Πουρνάρα , Θεσσαλονίκη 2010, σελ.:602-603

[6] Α Κορ. 10, 31.

[\[7\]](#) π. Εμμανουήλ Αντωνακάκης ,Βιοηθική Ζητήματα Κλινικής Ηθικής, Οι θέσεις της Εκκλησίας σχετικά με το νομικό πλαίσιο, Αθήνα 2009, εκδόσεις Γρηγόρη, σελ.: 98

[\[8\]](#) Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, Βασικά θέσεις επί της ηθικής των μεταμοσχεύσεων. Το κείμενο έχει δημοσιευθεί στο βιβλίο: Εκκλησία και Μεταμοσχεύσεις της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, το οποίο επιμελήθηκε η Ειδική Συνοδική Επιτροπή επί της Βιοηθικής, Έκδοση Κλάδου Επικοινωνίας και Μορφωτικής Υπηρεσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2001, σελ. 22.

[\[9\]](#) Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, Βασικά θέσεις επί της ηθικής των μεταμοσχεύσεων, Το κείμενο έχει δημοσιευθεί στο βιβλίο: Εκκλησία και Μεταμοσχεύσεις της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, το οποίο επιμελήθηκε η Ειδική Συνοδική Επιτροπή επί της Βιοηθικής, Έκδοση Κλάδου Επικοινωνίας και Μορφωτικής Υπηρεσίας της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2001, σελ. 34.

Παρατήρηση: το παρόν κείμενο αποτελεί τμήμα της Διπλωματικής Εργασίας “Βιοηθικά προβλήματα στην Μονάδα Εντατικής Θεραπείας” που εκπόνησε ο κ. Άγγελος Αλεκόπουλος, στο πλαίσιο του προγράμματος “Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία” της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ), με επιβλέποντα καθηγητή τον κ. Νικόλαο Κόιο και την οποία η Πεμπτουσία δημοσιεύει με τη μορφή σειράς άρθρων.

[Δείτε το προηγούμενο άρθρο της σειράς κάνοντας κλικ **εδώ**](#)